

Kjære alle sammen

Velkommen til Norsk Kulturforums landskonferanse 2012 med **Kultur for samhandling** som overordnet tema. Vi inviterer til to intense dager med et program som viser hvor sammensatt dette temaet er.

Jeg vil starte med å rette en stor takk til fylkeslaget i Sør- og Nord Trøndelag for godt samarbeid. Lokal kunnskap og kompetanse har lagt grunnlag for et flott program. Og dette gjelder ikke minst kulturinnslagene. Spesielt takk til Ellen Samuelsen og Arve Renå.

I 1996 inviterte Norsk Kulturråd landets kommuner til deltagelse i et nasjonalt treårig forsøksprosjekt som fikk navnet **Kultur gir helse**. Det var et fellesprosjekt med Sosial- og Helsedepartementet. Utgangspunktet for prosjektet var en antagelse om at **det å ta del i meningsfulle aktiviteter bidro til økt livskvalitet og til mestring av egen livssituasjon**. Hovedmålsettingen var å styrke lokalsamfunnets og kommunenes innsats i det helsefremmende og forebyggende arbeid med basis i lokalt og regionalt kulturliv.

Vi skal verken kopiere eller gjenta dette prosjektet. Kultur for samhandling er akkurat **det** invitasjonen til konferansen sier, **at det et er behov for en bredere dialog om samarbeid og samhandling på tvers av sektorer og ansvarsområder. Erfaring viser at de gode løsningene finnes når samarbeidspartnere forener sine kunnskaper og erfaringer til en sammenhengende helhet.**

Landskonferanse på Voksenåsen i 2010, diskuterte Kultur, helse og livskvalitet i et nordisk perspektiv. Den gang sa vi: "Helsefremmende, forebyggende og rehabiliterende arbeid er en utfordring for politikere og planleggere. Da nøkkelen til effektive helsetiltak ligger spredt over flere sektorer, er det vanskelig å få satt dette arbeidet i system gjennom politiske beslutninger og praktisk handling. For den offentlige er utfordringen å være seg bevisst hvilke faktorer som har betydning for livskvalitet, og erkjenne at dette er en dimensjon som må påvirke prioriteringer og beslutninger. En allment akseptert vurdering viser at helsesektoren bare i begrenset grad (10 %) kan påvirke de indikatorer som vanligvis brukes for å måle helse. En vesentlig del av indikatorene (de resterende 90 %) er således knyttet til innsats på andre sektorer og områder, som kultur, skole og utdanning, arbeid, bolig, miljø, personlig livsstil, familie, nettverk, sosial trygghet osv".

Norge har verdens beste utgangspunkt for at folk kan ha et godt liv. Vi har store naturområder som ikke er privatisert. Vi har velferdsordninger som gjør at folk kan klare seg bra gjennom sykdom, og de aller fleste av oss har bo-forhold vi ikke blir syke av, vi har naboer vi kan snakke med, familie, sosiale mønstre og arenaer som gjør hverdagen god. **Men langt fra alle har det.**

Synliggjøring og stigmatisering av marginaliserte grupper arter seg forskjellig på store og små steder. Byens sosiale omgangsformer kan både beskytte/anonymisere, men også isolere og fremmedgjøre. Felles skjebne kan gi aktivitet, trøst og fellesskap.

Ensomhet kan oppleves midt i folkemassen, men folkemassen kan og anonymisere den. Du kan gjerne henge rundt alene på en åpen plass i Bergen, det er ikke like lett på Torvet i Tvedestrand.

Skal vi diskutere kultur, helse og livskvalitet kommer vi ikke utenom sosial og kulturell tilhørighet. Men vi må videre, vi må sette kultur inn i et større perspektiv. Folk med kulturkompetanse skal være med når vi diskuterer samfunnsutvikling, når kommuneplanen står på dagsorden. Når de langsiktige planene legges.

FNs mål for helse defineres som en tilstand av fullstendig fysisk, mental og sosial velvære og ikke bare fravær av sykdom eller svakhet. Mange fine ord, men historien om godt folkehelsearbeid er historien om oppfinnsomhet og hvordan ny innsikt kan omsettes til praksis som radikalt kan bedre folk levekår. Når offentlige myndigheter legger opp politikken for arbeid, inntekt, bolig, utdanning og kultur, fordeler de også rammebetingelser for helse.

Foredragsholderne vil sette søkelyset på lokale, regionale og nasjonale utfordringer og forhåpentligvis gi oss en kunnskap vi kan bruke, både i det daglige kulturarbeidet, men ikke minst - i samhandling med andre faggrupper og i kommunenes langsiktige planarbeid.

God konferanse! Snakk sammen. Norsk Kulturforums konferanse er et viktig sted for samhandling.

Rica Hell, Værnes
Mandag 24.september 2012

Jorunn Bøe
Styreleder